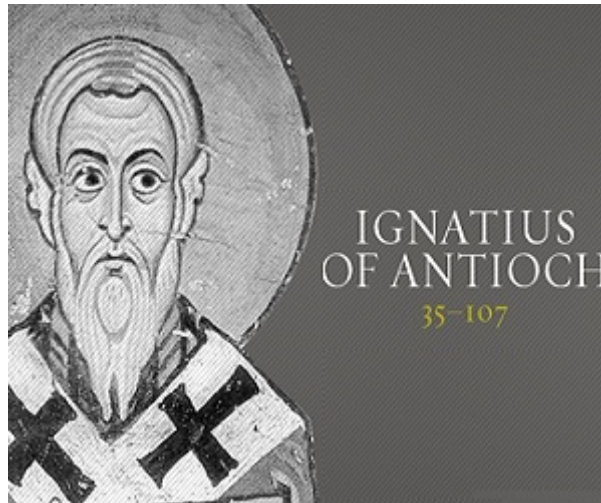

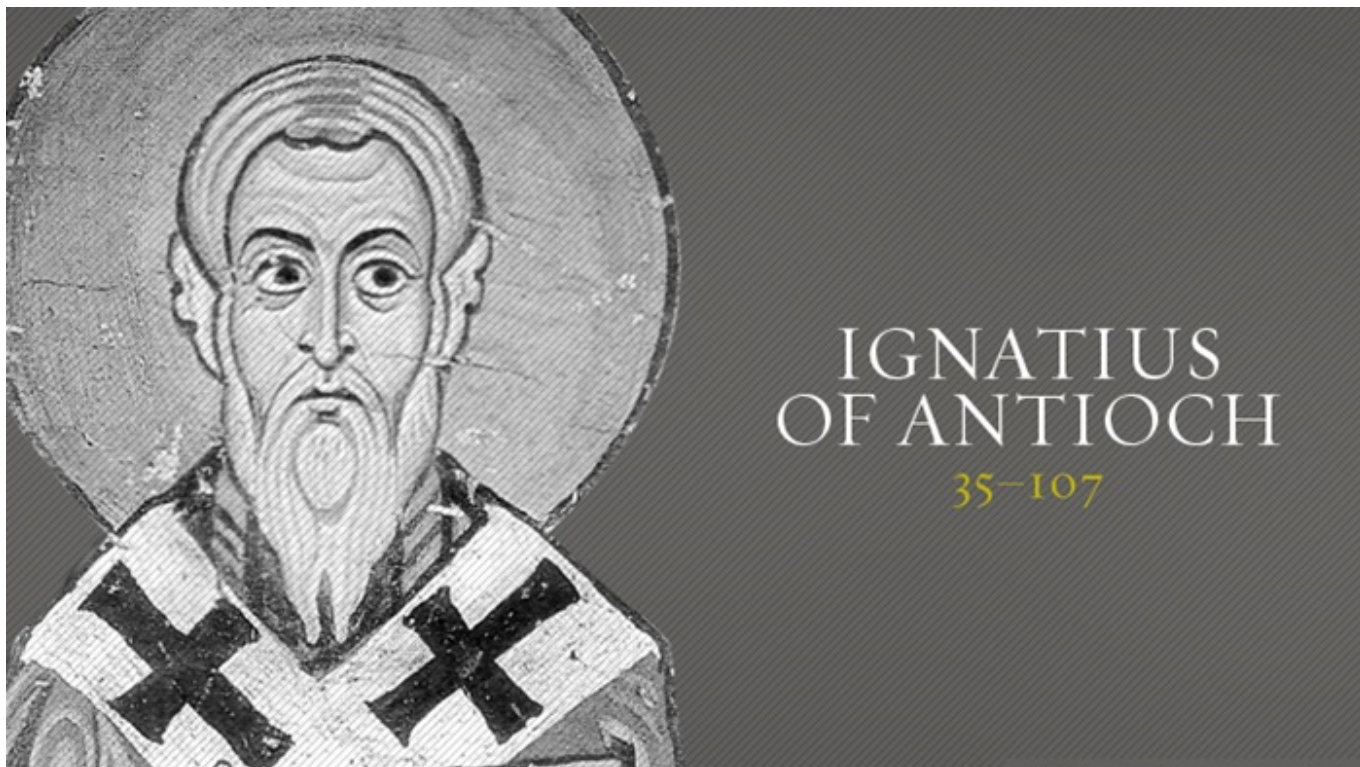
Η δυναμική της θεολογίας του αγ. Ιγνατίου Αντιοχείας (Φώτης Ιωαννίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=160503>]

Στο Προοίμιο ο άγιος εκφράζει τη χαρά του, γιατί βρήκε τους Σμυρναίους καταρτισμένους στην πίστη και βέβαιους ότι ο Χριστός αληθώς έπαθε ως άνθρωπος για τη σωτηρία μας. Συνιστά αποφυγή από τη βλαβερή αίρεση των Δοκητών (1-3) και συμβουλεύει τους πιστούς να φυλαχτούν από αυτά τα «ανθρωπόμορφα θηρία», δηλαδή τους Δοκήτες, τους οποίους και ελέγχει με αυστηρότητα (4-7). Παραινεί τους παραλήπτες της *Επιστολής* να ακολουθούν και να τιμούν τον επίσκοπο, όπως επίσης να σέβονται τους πρεσβυτέρους και τους διακόνους. Τους ευχαριστεί για την αγάπη και τη φιλοξενία τους και εύχεται να έχουν το πνεύμα και τα δεσμά του ως αντίδωρο (8-10). Τέλος ακολουθούν συμβουλές και ασπασμοί (11-13).

Ο Ιγνάτιος τονίζει με ιδιαίτερη έμφαση ότι ο Χριστός είναι Θεός, του οποίου η σταυρική θυσία και η ανάσταση δώρισαν τη σωτηρία στον άνθρωπο, που για να την αποκτήσει οφείλει να είναι ταπεινός και να αγαπά τον Θεό και τον πλησίον. Ο άγιος υπογραμμίζει την πίστη στις δύο φύσεις του Χριστού, της θείας και της ανθρώπινης, και εμμένει στην πραγματικότητα της ανθρώπινης φύσης Του. Ο Χριστός «αληθώς έπαθε», «αληθώς ανέστησεν εαυτόν», είναι «Κύριος...σαρκοφόρος» και «τέλειος άνθρωπος». Μάλιστα, εξαιτίας αυτής της αλήθειας, ο ίδιος είναι πρόθυμος να οδηγηθεί στο μαρτύριο, γιατί αν η σάρκωση, η σταύρωση και η ανάσταση δεν ήταν πραγματικά αλλά φαινομενικά τότε κι ο ίδιος, όπως σημειώνει χαρακτηριστικά, φαινομενικά είναι δέσμιος.

Ο Ιγνάτιος είναι ο πρώτος Πατέρας της Εκκλησίας που τονίζει εμφαντικά και με καθαρούς όρους τόσο τη Θεότητα όσο και την ανθρωπότητα του Χριστού. Είναι σαφές λοιπόν ότι με τις θέσεις του αυτές στρέφεται κατά της αιρετικής μάστιγας του Δοκητισμού, του οποίου η διδασκαλία απέρριπτε τη σάρκωση του Λόγου του Θεού, το πάθος, την ανάσταση, τη θεία Ευχαριστία και κατά βάση τη λειτουργική μυστηριακή ζωή.

Οι Δοκῆτες αποτελούσαν τον κύριο ὄγκο των Γνωστικῶν. Πίστευαν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἓνα θεῖο ἀπόσπασμα που ἐξέπεσε. Δούλος τῆς ὕλης καὶ τοῦ διαβόλου, που γιὰ νὰ λυτρωθεῖ χρειαζόταν κάποια ἐξωτερικὴ βοήθεια. Εκείνος ὅμως που πρόσφερε τὴ βοήθεια δὲν εἶναι ἄνθρωπος οὔτε θεάνθρωπος, γιατί ἡ ἀνάμιξη τοῦ θεοῦ με τὸ ἀνθρώπινο στοιχείο, που εἶναι πονηρό, εἶναι κατ' αὐτοὺς ἀδιανόητη. Συνεπῶς εἶναι μόνον Θεός, που φέρει φαινομενικὸ σῶμα. Ἡ βάση τοῦ Δοκητισμοῦ εἶναι ἀντιβιβλική, καθὼς ἀρνείται τὶς θεοφάνειες καὶ τὴν ἐνανθρώπησης. Εἶναι ἓνα ἀπαισιόδοξο σύστημα, γιατί καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπο δούλο τῆς ἐγκόσμιας φθορᾶς καὶ ἀδύναμο νὰ συμβάλει στὴ λύτρωσή του.

Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν τὰ «*ἀνθρωπόμορφα θηρία*», που μάλλον εἶχαν διεισδύσει στὴν τοπικὴ ἐκκλησία βλάπτοντας τὰ μέλη τῆς, προσπαθεῖ ὁ ἅγιος νὰ διαφυλάξει τοὺς πιστοὺς τῆς Σμύρνης. Διευκρινίζει ὅτι ἡ προσχώρηση στὴν αἵρεση δὲν εἶναι μίᾃ ἀπλὴ ὑπόθεση, ἀλλὰ συνεπάγεται τραγικὲς συνέπειες γιὰ ὅσους τὴν ἀποδεχθοῦν. Ὅσοι ἀρνοῦνται με τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ Χριστό, οὐσιαστικὰ τοὺς ἔχει ἀρνηθεῖ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, γιατί εἶναι «*νεκροφόροι*», συνήγοροι τοῦ θανάτου παρὰ τῆς

αλήθειας.

Αυτός είναι και ο λόγος που ο Ιγνάτιος τονίζει την πίστη και την αγάπη του χριστιανού προς τον Ιησού Χριστό. Πρόκειται για μία δυνατή πνευματική σχέση, που εκφράζεται και πιστοποιείται μέσα από τη μετοχή του πιστού στο μυστήριο της θείας Ευχαριστίας. Αυτή οικοδομεί την ενότητα της Εκκλησίας, αποτελεί το θεμέλιό της και είναι το κέντρο της ζωής της επειδή ακριβώς είναι το αληθινό Σώμα του Χριστού που έπαθε, θανατώθηκε και ενδόξως αναστήθηκε. Εδώ λοιπόν επισημαίνεται ο ρεαλισμός του μυστηρίου, που οδηγεί τον πιστό στην όντως ζωή μέσα από αυτά τα πραγματικά σωτηριώδη γεγονότα.

[Συνεχίζεται]